

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA
POREZNA UPRAVA
SREDIŠNJI URED

PITANJA I ODGOVORI VEZANA UZ STATISTIČKO IZVJEŠĆIVANJE O DOSPJELIM, A NENAPLAĆENIM POTRAŽIVANJIMA PUTEM OBRASCA OPZ-STAT-1

1. Da li se moraju prijavljivati dospjela, a nenaplaćena potraživanja koja nisu nastala temeljem izdanih računa već temeljem ugovora ili druge dokumentacije?

Članak 20. Pravilnika o obvezujućim mišljenjima, ispravku prijave, statističkim izvješćima i poreznoj nagodbi (Narodne novine, broj 78/15 – dalje u tekstu: Pravilnik) propisano je da se dospjelim, a nenaplaćenim potraživanjima, u smislu toga Pravilnika smatraju:

1. potraživanja temeljem dospjelih, a nenaplaćenih računa izdanih sukladno odredbama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, broj 73/13, 148/13, 143/14; Rješenje USRH 99/13 i 153/13 – dalje u tekstu: Zakon o PDV-u),

2. potraživanja temeljem dospjelih, a nenaplaćenih računa izdanih sukladno odredbama Općeg poreznog zakona (Narodne novine, broj 147/08, 18/11, 78/12, 136/12, 73/13 i 26/15 – dalje u tekstu: OPZ).

Temeljem navedenog, putem Obrasca OPZ-STAT prikazuju se **SAMO** računi koje su izdali porezni obveznici upisani u registar obveznika poreza na dodanu vrijednost PDV-a, a sukladno odredbama Zakona o PDV-u (računi izdani drugim poreznim obveznicima PDV-a ili pravnim osobama) ili OPZ-a (računi izdani osobama koje nisu upisane u registar obveznika PDV-a). Potrebno je naglasiti da je člankom 78. stavkom 7. Zakona o PDV-u propisano da je račun svaka isprava prema kojoj porezni obveznik ili osoba kojoj on naloži zaračunava isporučena dobra i obavljene usluge, bez obzira na to kako se ta isprava naziva u poslovnom prometu. Prema navedenom, računom se smatra svaka isprava koja ima sve elemente računa prema Zakonu o PDV-u, pa to može biti i ugovor ili neka druga dokumentacija.

2. Da li se moraju prijavljivati dospjela, a nenaplaćena potraživanja za obavljene usluge za koje vjerovnici nisu bili dužni izdati račune, sukladno odredbi članka 78. stavka 3. Zakona o PDV-u?

Sukladno odredbi članka 78. stavka 3. Zakona o PDV-u porezni obveznik nije obavezan izdati račun za obavljene usluge koje su oslobođene PDV-a prema članku 40. stavku 1. točkama a) do g) toga Zakona, osim u slučaju obavljanja mjenjačkih poslova u tuzemstvu.

Kao što je već navedeno predmet izvješćivanja jesu potraživanja temeljem dospjelih, a nenaplaćenih računa izdanih sukladno odredbama Zakona o PDV-u, odnosno OPZ-a, pa sukladno tome navedene

usluge za koje vjerovnici nisu bili dužni izdati račun, a koje su neplaćene po dospijeću nisu predmet izvješćivanja putem Obrasca OPZ-STAT-1.

3. Da li se računi izdani osobama koji nisu porezni obveznici PDV-a ili nisu pravne osobe, a izdani su sa svim elementima računa koji je propisan Zakonom o PDV-u moraju iskazivati pojedinačno ili se mogu iskazati u jednom iznosu?

Člankom 22. stavkom 2. Pravilnika propisano je da se potraživanja temeljem dospjelih, a nenaplaćenih računa koji su sastavljeni sukladno odredbama Zakona o PDV-u, a koji su izdani osobama koji nisu porezni obveznici PDV-a, odnosno nisu pravne osobe **MOGU** iskazivati u jednom iznosu pod III. Obrasca OPZ-STAT-1 zajedno sa dospjelim, a neplaćenim računima izdanim sukladno odredbama OPZ-a. Isto tako, omogućeno je da se takvi računi iskazuju pojedinačno sa svim propisanim elementima kako je propisano za dospjele, a neplaćene račune koji su izdani poreznim obveznicima PDV-a, odnosno pravnim osoba. Ova mogućnost („ili-ili“) ostavljena je kako bi se olakšalo izvješćivanje, ovisno o knjiženjima obveznika podnošenja Obrasca.

4. Da li se računi izdani osobama iz trećih zemalja (država koje nisu članice EU niti država članica Europskog gospodarskog prostora) moraju iskazivati pojedinačno ili se mogu iskazati u jednom iznosu?

Člankom 22. stavkom 2. Pravilnika propisano je da se potraživanja temeljem dospjelih, a nenaplaćenih računa izdanih kupcima koji imaju sjedište izvan Europske unije **MOGU** iskazivati u jednom iznosu pod III. Obrasca OPZ-STAT-1 zajedno sa dospjelim, a neplaćenim računima izdanim sukladno odredbama OPZ-a. Isto tako, omogućeno je da se takvi računi iskazuju pojedinačno sa svim propisanim elementima kako je propisano za dospjele, a neplaćene račune koji su izdani poreznim obveznicima PDV-a, odnosno pravnim osoba. Ova mogućnost („ili-ili“) ostavljena je kako bi se olakšalo izvješćivanje, ovisno o knjiženjima obveznika podnošenja Obrasca.

5. Da li je u Obrascu OPZ-STAT-1 dovoljno navesti samo OIB kupca ili je potrebno navesti i OIB i PDV identifikacijska oznaka i ostali porezni brojevi, znači sve tri opcije, ili je dana mogućnost izbora koji će se podatak za kupca navesti u izvješću?

U obrascu OPZ-STAT-1 ostavljena je mogućnost upisivanja ili poreznog broja – PDV identifikacijskog broj ili poreznog broja ili OIB-a kupca i to na način da ukoliko pojedini kupac koji se vodi pod jednim poreznim brojem nije podmirio više od jednog dospjelog računa, porezni broj se upisuje jedanput za sve račune.

Ova mogućnost je ostavljena kako bi se omogućilo iskazivanje dospjelih, a neplaćenih računa izdanih poreznim obveznicima u drugim državama članica Europske unije ili trećih država (ukoliko se neplaćena potraživanja temeljem izdanih računa iz trećih država ne iskazuje u jednom iznosu, zajedno sa izdanim, a neplaćenim računima izdanim temeljem odredbi OPZ-a).

Kako je sukladno članku 79. Zakona o PDV-u porezni obveznik obavezan u računu iskazivati osobni identifikacijski broj, a za transakcije unutar Europske unije PDV identifikacijski broj, ili identifikacijski broj poreznog obveznika iz trećih država, na taj način obvezni izvješćivanja dužan je i postupiti kod popunjavanja Obrasca OPZ-STAT-1.

6. Na koji način je potrebno izračunati broj dana u kašnjenju plaćanja?

Na ovo pitanje najbolje je odgovoriti putem primjera:

Do 20. svibnja 2016. godine dostaviti će se podaci za sve dospjele, a neplaćene račune sa stanjem na dan 31. ožujka 2016. godine, a koji nisu naplaćeni do 30. travnja 2016.

Za račun koji je dospio na naplatu 5. siječnja 2016. godine (datum valute plaćanja, odnosno datum do kojega je račun trebao biti plaćen sukladno odredbama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi) „broj dana kašnjenja u plaćanju“ biti će 116 dana.

Broj od 116 dana dobiven je na slijedeći način:

siječanj 2016. - 26 dana (nije uključen 05. siječanj 2016. iz razloga što je taj dan dan valute plaćanja),
veljača 2016. - 29 dana,
ožujak 2016. - 31 dana,
travanj 2016. - 30 dana,
ukupno 116 dana.

7. Do kada se moraju iskazivati dospjela, a nenaplaćena potraživanja temeljem iskazanih računa?

Člankom 21. stavkom 1. Pravilnika propisano je da se izvješće o dospjelim, a nenaplaćenim potraživanjima dostavlja do naplate u cijelosti ili cjelokupnog otpisa, uz uvjet da na dan sastavljanja nisu starija od 6 godina.

Navedeno znači da postoji obveza izvješćivanja o svim potraživanjima koja nisu starija od 6 godina. Konkretno za prvo izvješćivanje sa stanjem dospjelih, a neplaćenih potraživanja na dan 31. prosinca 2015. godine ulaze sva dospjela, a neplaćena potraživanja koja su dospjela na naplatu nakon 31. prosinca 2009. godine, odnosno koja su dospjela od 1. siječnja 2010. i nadalje.

Osim navedenog vremenskog okvira, odredba o obvezi dostavljanja izvješća do naplate u cijelosti ili cjelokupnog otpisa znači da se izvješće dostavlja dok god u poslovnim knjigama postoji nenaplaćeno potraživanje kao takvo.

Zatvaranjem potraživanja otpisom u poslovnim knjigama (neovisno o tome da li je otpis učinjen kao porezno priznati ili nepriznati izdatak i neovisno o činjenici da porezni obveznik i nadalje duguje porez na dodanu vrijednost za ispostavljeni račun) prestaje obveza izvješćivanja o dospjelom, a neplaćenom potraživanju.

8. Da li se moraju iskazivati potraživanja koja su prijavljena u stečaju masu ili u postupak predstečajne nagodbe?

Kao što je već navedeno, dok god postoji evidentirano neplaćeno, a dospjelo potraživanje (temeljem izdanog računa) u poslovnim knjigama obveznika izvješćivanja, o takvim potraživanjima postoji potreba izvješćivanja, bez obzira što su ta potraživanja prijavljena u stečajnu masu ili u postupka predstečajne nagodbe, odnosno predstečajni postupak.

Nakon završetka predmetnih postupaka potraživanja se mogu djelomično otpisati, otpisati u cijelosti, ili se može promijeniti dospijeće, te će o tome ovisiti i daljnje izvješćivanje o istima.

9. Da li se moraju iskazivati potraživanja koja su utužena?

Sama činjenica da je potraživanje utuženo ne utječe na prestanak obveze izvješćivanja. Kao što je već navedeno, tek zatvaranjem potraživanja otpisom u poslovnim knjigama prestaje obveza izvješćivanja o dospjelom, a neplaćenom potraživanju.

10. Da li se moraju iskazivati dospjela, a neplaćena potraživanja koja su prodana drugom poduzetniku?

Dospjela, a neplaćena potraživanja koja su prodana drugom poduzetniku, i koja se kao takva smatraju naplaćena od kupca u cijelosti ne iskazuju se u Obrascu OPZ-STAT-1.

11. Da li se u izvješće unose računi za robu koji se nakon isteka valute plaćanja prebacuju na dani zajam i za njih se obračunava kamata prema ugovoru o zajmu?

Kao što je već navedeno, dok god postoji evidentirano neplaćeno, a dospjelo potraživanje (temeljem izdanog računa) u poslovnim knjigama obveznika izvješćivanja, o takvim potraživanjima postoji potreba izvješćivanja. Ukoliko se naplatom zajma naplati potraživanje u cijelosti – u tome trenutku prestaje obveza izvješćivanja.

12. Da li porezni obveznici koji nisu rezidenti Republike Hrvatske imaju obvezu izvješćivanja o dospjelim, a neplaćenim potraživanjima temeljem izdanih računa?

Ne. Poduzetnici koji nisu rezidenti Republike Hrvatske nisu obveznici sastavljanja Obrasca OPZ-STAT-1.

13. Mora li statističko izvješće podnositi iznajmljivač rezident koji temeljem dodijeljenog PDV-a identifikacijskog broja plaća PDV na usluge koje su mu obavili porezni obveznici iz drugih država članica?

Iznajmljivači rezidenti koji imaju dodijeljen PDV identifikacijski broj iz razloga što primaju usluge od obveznika iz drugih država članica EU, a nisu upisani u registar obveznika PDV-a ne podnose statističko izvješće putem Obrasca OPZ-STAT-1.

14. Da li su tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima, temeljem imaju obvezu izvješćivanja o izdanim dospjelim, a neplaćenim računima, a koje su izdali kao porezni obveznici PDV-a ?

U skladu s odredbama članka 6. stavka 5. Zakona o PDV-a, te odredbama članka 5. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (Narodne novine, broj 79/13, 85/13-ispravak, 160/13, 35/14 i 157/14), tijela državne vlasti, tijela državne uprave, tijela i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, komore te druga tijela s javnim ovlastima mogu postati obveznici PDV-a kada obavljaju gospodarsku djelatnost. Ukoliko navedena tijela, kao porezni obveznici PDV-a, prema izdanim računima koja su izdali za isporuke koji sukladno odredbi Zakona o PDV-u podliježu oporezivanju imaju dospjela, a neplaćena potraživanja, dužni su kao i svi ostali porezni obveznici izvještavati putem Obrasca OPZ-STAT-1.